

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሲቭል ማህበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የሲቭል ማህበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን የተመደበለትን የመደበኛ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የሲቭል ማህበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የዋና አዲተሮች የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የሲቭል ማህበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች ፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በቴያትር ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርት ተያይዞ ቀርቧል።

☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ ሪፖርት፣

ለአዲት አስተያየቱ መሠረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የሲቭል ማህበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን የ2014 የሂሣብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሣብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

ወጪ፤

1. የፌዴራል የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ዓ.ም አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1 'ሀ' ለደመወዝ ዝግጅት መሟላት የሚገባቸው መረጃዎችን የሥራ ክፍሎች የፋይናንስ ተግባርን ለሚያከናውነው የሥራ ክፍል እንደሚያሳውቁ ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ በመመሪያው መሰረት የሚፈፀም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤ ከቀን 05/1/2014 ጀምሮ መ/ቤቱን ለለቀቁ ሰራተኛ ከ20/1/2014-30/1/2014 ያሉት ቀናቶችን ብር 963.60 አለአግባብ ደመወዝ ተከፍሎ መገኘቱ በአዲት ታውቋል፡፡
2. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የካቲት/2012 ዓ.ም ባስተላለፈው የመንግስት ሠራተኞች የአገር ውስጥ የቀን ውሎ አበል ክፍያ አፈጻጸም መመሪያ መሰረት ክፍል ሁለት አንቀጽ 5 ተራ ቁጥር 1 ማንኛውም የመንግሥት ሠራተኛ ከመደበኛ የሥራ ቦታው ውጭ ወደ ሌላ የሥራ ቦታ ለሥራ ጉዳይ ሄዶ ዕለቱን መመለስ ካልቻለ ለቦታው የተመደበው የውሎ አበል ክፍያ እንደሚከፈለው ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ በመመሪያው መሰረት የአበል ክፍያ እየተከፈለ ለመሆኑ ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤ ባለስልጣን መ/ቤቱ ዘ ኢንስፖርድ ኢትዮጵያን ዩዝ አሶሴሽን ከተባለ አገር በቀል የሲቪል ማህበረሰብ ድርጅት ጋር በመተባበር ከህዳር 23/2014-30/2014 ባዘጋጀው የድህረ ገጽ ዘመቻ የውይይት መድረክ ለተሳተፉ ሰራተኞች የ8 ቀናት የቀን ውሎ አበል ብር 36,720.00 መከፈል ሲገባው የ14 ቀናት ብር 64,260.00 በመከፈሉ ብር 27,540.00 በብልጫ አለአግባብ ተከፍሎ በሂሳብ መደብ 6231 (2221101) በወጪ ተይዞ ተገኝቷል፡፡
3. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል ሁለት መሰረት የተገዙ ዕቃዎች ወደ መስሪያ ቤቱ ዕቃ መጋዘን ለመግባቱ የዕቃ ገቢ ደረሰኝ መቀረብ እንዳለበትና

ክፍያ ከመፈጸሙ በፊት አስፈላጊ የሆነ ጥንቃቄ መደረግ እንዳለበት ይገልጻል። በዚህም መሰረት መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-በቀን 29/10/2014 ሰነድ ቁ.8578 የባህር ህትመት ግዥ ብር 14,076.00 ክፍያ የተፈጸመ ቢሆንም የንብረት ገቢ ደረሰኝ ያልተቆረጠለት መሆኑ፤

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 3 ከተገለፁት በስተቀር የመ/ ቤቱ የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ የተከፈለውን ወጪና የበጀት አጠቃቀም በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ።

ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች(Compliance Matters)

ገቢ፤

4. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 514/2014 እንዲሁም ተሻሽሎ በቀረበው ደንብ ቁጥር 1113/2014 መሠረት የሀገር ውስጥና የውጭ ሀገር በጎ አድራጊ ድርጅቶች የፍቃድ ምዝገባ ተገቢውን ክፍያ መፈጸሙና ምዝገባ መከናወኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ ባለስልጣን መ/ቤቱ በአንድ አይነት የገቢ ደረሰኝ ከልዩ ልዩ የእርዳታ ድርጅቶች በድምሩ ብር 59,815.84 ገቢ መሰብሰቡ በኦዲት ታውቋል።

ወጪ፤

5. የፌዴራል መንግስት መ/ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል 2 ቁጥር 3 የሂሳብ አወቃቀር ስርዓት የመንግስት መ/ቤቶች የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች በየአርዕስታቸው ተለይተው መመዝገብ እንዳለባቸው ይገልጻል። ባለሥልጣን መ/ቤቱ ደንብና መመሪያውን ተከትሎ መፈፀሙን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ በድምሩ ብር 201,361.54 የወጪ ሂሳብ በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ በኦዲት ታውቋል።

ተሰብሳቢ ሂሳብ፤

6. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32፤ በፌዴራል የመንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 4(ለ) መሰረት ለስራ ማስኬጃ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ እንዲሁም በገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 16 ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት ደግሞ ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ስራውን አጠናቆ

ከተመለሰ በኋላ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። እንጂ በመ/ቤቱ ተሰብሳቢ ሂሳብ በወቅቱ የሚሰበሰብ ወይም የሚወራረድ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፣ በሂሳብ መደብ 5217301 (4201) በተሰብሳቢ የተያዘ ብር 645,358.60 ሳይወራረድ ከአስር ዓመት በላይ መቆየቱ በኦዲቱ ታውቋል።

ተከፋይ ሂሳብ፤

7. በፌዴራል መንግስት መስረያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5 በተመለከተው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ስርዓት መዘርጋቱንና መሥሪያ ቤቱ ተከፋይ ሂሳቦችን በገባው ግዴታ መሰረት በወቅቱ የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡- በባለሥልጣን መ/ቤቱ በድምሩ ብር 17,824,107.70 ተከፋይ ሂሳብ ለባለመብቱ ሳይከፈል በተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት መገኘቱ በኦዲቱ ታውቋል።

በጀት፤

8. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 እና በፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 190/2002 ክፍል 3 አንቀጽ 12 መሠረት መ/ቤቶች የተመደበላቸውን በጀት በአግባቡ በሥራ ላይ ሊያውሉ እንደሚገባቸው ይገልጻል። ሆኖም ባለሥልጣል የ2014 በጀት አጠቃቀም ሁኔታ ሲገመገም ከ(10%) በላይ ያልተሠራበት በጀት ብር 6,748,251.28 (19%) መሆኑን ተረጋግጧል።

ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች(Emphasis matter)

9. በቀን 30/10/2014 በኢንቨይስት ቁጥር 9327 በኢትዮጵያ ሴቶች ፌዴሬሽን የሴቶች ፌዴሬሽን የንቅናቄ መድረክ የሴቶች ተሳትፎና ተጠቃሚነት በሚል በአዋሳ ከተማ ለሚደረገው የምክክር መድረክ ለተሳታፊዎች ለመታሰቢያ ስጦታ በቁጥር ለአንድ ሺህ የሴቶች የእጅ ቦርሳ ድጋፍ እንዲደረግላቸው በጠየቁት መሠረት ከባለሥልጣን መ/ቤቱ ብር 800,000.00 ለኢትዮ ሌዘር እንዲስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማ ሲከፈል ወጪው በሂሳብ መደብ 2631101 መመዝገብ ሲገባው በልዩ ልዩ ገቢ በሂሳብ መደብ 1451199 ያለአግባብ በደቢት ተመዝግቦ መገኘቱ ታውቋል።

10. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 እና በፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 190/2002 ክፍል 3 አንቀጽ 12 መሠረት መ/ቤቶች የተመደበላቸውን በጀት በአግባቡ በሥራ ላይ ሊያውሉ እንደሚገባቸው ይገልጻል። ሆኖም

የባለሥልጣኑ የ2014 በጀት አጠቃቀም ሁኔታ ሲገመገም ከ(10%) በላይ ያልተሠራበት በጀት ብር 6,748,251.28 (19%) መሆኑን ተረጋግጧል።

የ2013 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝቶችን በተመለከተ

የፌዴራል ዋና አዲተር በ2013 በጀት ዓመት ሂሳብ መግለጫዎችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርጎ ሙያዊ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፤ በተሰጠው የአዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ የተወሰደባቸውና ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ሁኔታ ሲጣራ፡

- ብር 10,824,783.36 ማስረጃ እንዲቀርብ የአዲት አስተያየት ቢሰጥም በ2014 በጀት ዓመት አዲትም ማስረጃው አለመቅረቡን፤
- በ2013 በጀት ዓመት በወጪ ለተመዘገበው ብር 19,651,132.67 በ2013 በጀት ዓመት አዲት ማስረጃው ለአዲት ባለመቅረቡ የወጪውን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ አልተቻለም በሚል የአዲት አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም በ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ወቅት ለብር 5,210,488.05 የወጪ ሰነዶች የቀረቡ ሲሆን እነዚህ የወጪ ሰነዶች አዲት ተደርገው የሚከተሉት ሁኔታዎች ተገኝተዋል።
 1. ለተለያዩ ዕቃዎች እና አገልግሎቶች መግዣ ወጪ ለሆነው ብር 117,465.90 የክፍያ ማስረጃ ያልቀረበለት መሆኑን፤
 2. የተለያዩ ዕቃዎች ለተገዙበት በድምሩ ብር 497,719.96 ወጪ የተደረገ ሲሆን ንብረቶቹ ገቢ ለመደረጋቸው የንብረት ገቢ ደረሰኝ (ጥ/19) ሳይቀርብ ሂሳቡ በወጪ ተይዞ ተገኝቷል።
- በሚመለከተው አካል ሳይፈቀድ የተከፈለ የትራንስፖርት አበል ብር 153,141.66 ተመላሽ እንዲደረግ የአዲት አስተያየት ቢሰጥም እርምጃ ባለመወሰዱ ተመላሽ አለመደገቡ ታውቋል።
- ከከዶ አድቨርታይዚንግ ድርጅት የሚፈለግ ብር 35,017.50 ሳይሰበሰብ ከአምስት አመት በላይ መቆየቱ ታውቋል።

ሌሎች ጉዳዮች(Other matter)

ንብረት፤

የመ/ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈጸም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት እንዲሁም የፌዴራል መንግስት ተሽከርካሪዎች ስምሪትና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 ክፍል ሁለት አንቀጽ 7 ተራ ቁጥር 1 መሰረት በመስሪያ ቤቱ ሃላፊነት ስር ያሉ ተሽከርካሪዎች በተገቢው መንገድ ጥቅም ላይ እንዲውሉ ማድረግ የሚያስችል የውስጥ ስርዓት መዘርጋት እንዳለባቸው ያሳል። በመሆኑም በመመሪያው መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤

- በድምሩ 662 የሚሆኑ የኤሌክትሮኒክስ አቃዎች፤ ጎማዎች፤ የመኪና ባትሪዎች ወዘተ በአስቶር ተከማችተው የተቀመጡ መሆናቸው በአዲት ታውቋል።
- በቁጥር 6 የሆኑ ተሽከርካሪዎች የሠሌዳ ቁጥራቸው ወደ መንግስት (ኢት) (ወደ መ/ቤቱ) ያልተዛወረ መሆኑ፤
- ኮድ ኢት ሠ.ሌዳ 4-03809 ከአንድ አመት በላይ በብልሽት የቆመ መሆኑ በአዲት ታውቋል።

የውስጥ ቁጥጥር ስርዓትን በተመለከተ፤

- የባለሥልጣን መ/ቤቱ የውስጥ አዲት የሰው ሀይል እንደ መዋቅሩ በውስጥ አዲት የሰው-ሀይል መሟላት እና አለመሟላቱን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ የውስጥ አዲት የሚያስፈልገው የሰው ሀይል ብዛት ስድስት ሆኖ እያለ አሁን በስራው ላይ የሚገኙት አንድ የአዲት ሥራ አስፈጻሚ ብቻ በመሆኑ አምስት ክፍት የስራ መደቦች የሚገኙ መሆኑ ታውቋል።

ከሰላምታ ጋር

የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት

